

Posudek diplomové práce Veroniky Šmídkové Využití reprodukce při práci s textem na 1. stupni ZŠ

Autorka pro svoji práci zvolila téma didakticky značně exponované, neboť rozvíjení schopnosti žáků reprodukovat textovou předlohu má ve slohovém vyučování klíčový význam pro naplňování požadavku samostatné produkce komunikátu.

Práce je rozdělena na část teoretickou, v níž se diplomantka věnuje zásadním otázkám teorie vyučování slohu, včetně vyučovacích cílů a metod, a podává rovněž přehled slohových útvarů probíraných na 1. stupni ZŠ. V této části práce pak promyšleně přechází k podstatě reprodukce a jejím druhům, tedy k problematice, na niž je zaměřena praktická část. Zde je nejprve na základě teoretických poznatků a zkušeností z pedagogických praxí, jak autorka uvádí, formulováno pět hypotéz, které si stanovila před realizací výzkumu a jež pak vyhodnocuje v kap. 6.1. Pro výzkum zvolila jednak metodu dotazníku, jednak metodu rozboru samostatných prací žáků.

Dotazník, zaměřený na práci s reprodukcí ve slohové výuce a čítající devět vhodně zformulovaných otázek, vyplnili jednak učitelé v rámci internetové komunikace, jednak učitelé, v jejichž třídách autorka následně provedla výzkumné šetření spočívající v analýze žákovských prací a korespondující s cílem zjistit, „do jaké míry ovlivní forma předlohy to, co si žáci zapamatují“. Celkem 129 žákům šesti tříd (po třech paralelních třídách 4. a 5. ročníku) byl zadán úkol spočívající v samostatném reprodukování tří typů předloh – třídám A byla předložena textová předloha, třídám B videoukázka a třídám C audionahrávka. Jejich námět – příběh o Křemílkovi a Vochoomůrkovi – byl pro všechny třídy společný, vedení hodin bylo jednotné, jak autorka uvádí, žáci byli vhodně motivováni (jednak řešením tajenky doplňovaček, jednak společnou diskuzí). Takto nápaditě pojatý výzkum byl pak vyhodnocen z hlediska rozsahu žákovských komunikátů (z hlediska počtu grafických slov) a z hlediska slovnědruhového zastoupení.

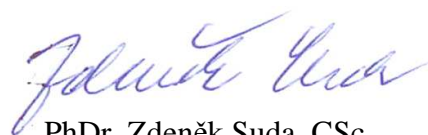
Domnívám se, že zařazení kapitoly Styly učení do diplomové práce a podání charakteristiky auditivního, vizuálního a kinestetického typu žáka v souvislosti s výsledky autorčina výzkumu je diskutabilní, jde spíše o problematiku pedagogického šetření, nikoli oborově didaktického. Dále vyslovení hypotézy, že projevy dívek budou obsahovat více slov než projevy chlapců by se mělo odůvodnit.

V diplomové práci bohužel najdeme řadu stylistických nedostatků – uveďme některé: s.38, 2.odst. – *celý celek*, s.44 – „...všechny smyslové skupiny sepsaly přibližně stejný počet slov“, s.52, 7.ř. zdola – „Kvalita jejich práce souvisí se slovní zásobou a také schopnostmi“ (chybí upřesnění, jakými). Normě odborného stylu odporuje užití některých lexémů – *trochu* (s.54, 11.ř. zdola), *skoro* (s.55, 4. odst.) či subjektivních vyjádření, např. „*Pamatuji si ze svých školních let...*“ (s.60, 2.odst.).

Text práce je oproštěn od pravopisných chyb; porušení shody podmětu s přísudkem na s.52, 6.-7.ř. zdola (*jiní ... vynechaly*) pokládám za nepozornost.

Nutno uznat, že analyzování žákovských prací, zpracování zjištěných údajů a jejich zachycení do série tabulek bylo značně pracné, stejně jako vytvoření obrázkových osnov (viz Přílohy). Autorka práci vhodně doplňuje autentickými ukázkami několika žákovských projevů.

Způsob zpracování zvoleného didaktického tématu přesvědčuje o autorčině nepředstíraném zaujetí pro slohovou výchovu. Domnívám se, že přes uvedené výhrady lze práci doporučit k obhajobě, a navrhuji klasifikační stupeň **velmi dobře**.



PhDr. Zdeněk Suda, CSc.
vedoucí diplomové práce